

HELENA RIVIÈRE:

M som i människovärde

Det jag begär av det politiska systemet är att det utformar lagar och regler så att den enskilda stimuleras att bete sig långsiktigt ansvarsfullt, skriver Helena Rivière. Där är moderaterna och jag helt överens.

Det är tilltron till människan och hennes möjligheter att växa som är grundtonen i hela programmet.

Helena Rivière är bokförläggare.

Äntligen ett politiskt program som återupprättar människan! Skulle jag formulera kriterierna för en politik som hade till uppgift att återge människan hennes värdighet hade de nog sett ut ungefär som i *Allsidighetens samhälle*.

De värden programmet vänder och vrider på är sådana som frihet, mänsklig växt, initiativkraft, skönhet, medvetenhet, ansvar, bildning, livsglädje, respekt för det gemensamma, engagemang i det som är genuint gemensamt.

Det skulle kunna vara den typ av tjusheter som normalt aktiverar immunförsvaret hos den floskelkänslige. Men de får inte den effekten i det här programmet. Här är de infogade i en beskrivande analys som ger en sammanhangsförståelse och och därmed kan jag förhålla mig till dem, dialogera med dem, uppfatta konsekvensen i rörelseriktningen.

Det ska ändå sägas att jag länge förhöll mig avvaktande. Vad ville man sälja och vad kostade det? Vad var det för liv man såg framför sig? Varifrån skulle de komma alla de initiativrika, idérika, driftiga, moraliska, bildade, mogna medborgarna? Var fanns det fula och simpla och primitiva i denna utopiska värld?

Jag förstod viljan att formulera en vision av framtiden som var förankrad i samtiden. Jag förstod vikten av att gestalta det politiska återtåget under ordnade former, att formulera överlämnandet av den individuella friheten. Och jag förstod den uttalade ambitionen att skapa så goda förutsättningar som möjligt för en mera autonom individ.

Och ändå var jag skeptisk, som Stefan Sauk säger i Lorry.

Varför var det så viktigt att förutskicka

all denna öppenhet och allt detta förtroendefulla samarbete?

Gränser för den politiska makten

Det var först när jag kom till *rättsstaten*, när jag hade avverkat en fjärdedel som den politiska viljan liksom gick till aktion. Först då fick jag en jämn ström av *bra* i kanten.

Den genomgående principen i programmet är tydliga gränser för den politiska makten. Frågan vad den offentliga

Den genomgående principen är tydliga gränser för den politiska makten.

makten ska användas till och vad den ska hålla sig borta ifrån är grundtemat. Men från och med *rättsstaten* riktas intresset mot de konkreta spelreglerna. De kräver ingen ny och bättre människa och det är ändå på något vis betryggande att den gamla kan behållas.

En privatsfär dit det offentliga inte har tillträde. Bra!

Skydda den enskilde mot det offentliga, bra!

Grundlagsfäst rätt att stå utanför en organisation, bra.

Specialdomstolarna avskaffas och deras uppgifter förs över på det allmänna domstolsväsendet, bra.

Lagprövning mot grundlagen, bra.

Myndigheternas styrelser tillsätts utifrån kompetens och oväld och inte korporativ representativitet, bra.

Myndighetsbeslut ska kunna överklagas i domstol, bra.

Färre myndigheter, färre riksdagsledamöter, glesare val, mera av personval, bra.

Ingen F o b osv.

Om det är så att tonen från och med *rättssäkerheten* verkligen blir sakligare och problembehandlingen mera målinriktad vet jag inte, men jag är med på ett annat sätt, jag kan liksom följa hur initiativet lyfts över på mig och en sådan politik bejakar jag.

Kanske är det så att de *mänskliga rättigheternas* frihet och oberoende gentemot den politiska makten är en ny landvinning trots att de har funnits så länge. Vi kanske börjar närma oss myndighetsåldern.

Och jag känner mig upplivad av avregleringar av sådant som läser och förstelnar, styrkt av stimulanserna för det som just nu är viktigare än allt annat, nämligen arbete, moral och företagande, och jag är helt införstådd med viljan att sänka skatterna. Sänkta skatter har ett värde i sig, säger programmet. Det har de. Hos oss i Sverige, efter X tid av statlig expansion har de det. Det jag begär av det politiska systemet är att det utformar lagar och regler så att den enskilde stimuleras att bete sig långsiktigt ansvarsfullt. Där är moderaterna och jag helt överens.

Personlighetens växt

Det här programmet är absolut unikt i ett avseende. Det är skrivet på ren och klar svenska. Att det ändå är förhållandevis krävande att läsa beror inte på språkliga knöligheter. Det är krävande på ett bra sätt, förtätat och starkt betydelsemättat. Det kräver sinnesnärvaro och det ger någonting tillbaka.

Ofta inleds avsnitten med en sentens

som verkligen tål att tänka på, en hel filosofi nästan typ: "Kultur handlar om personlighetens växt". Det är inget slafsigt påstående. Det låter inte som det brukar låta, att kultur är någonting allmänt värdefullt. Det för in en förändringspotential, ett subjekt som lever och utvecklas, det uttrycker den tilltro till människan och hennes möjligheter att växa som är grundtonen i hela programmet.

"Personlighetens växt" handlar närmare om "medborgarnas vilja att aktivt närma sig estetikens, etikens, filosofins, vetenskapens och andlighetens frågor".

Det börjar med *viljan* och *vilja* det är att använda sin förmåga, att ta sig i bruk på allvar. *Viljan att närma sig* öppnar både för misslyckanden och nya försök om kulturen inte direkt och omedelbart skulle vilja lämna ifrån sig sina hemligheter. *Viljan att närma sig* är den goda avsikten, inte mycket mer än så, ett steg i taget.

Viljan att aktivt närma sig däremot är att låta nyfikenheten och lusten besegra motståndet. Man ger sig chansen. Man

prövar sig helt enkelt mot estetikens, etikens, filosofins, vetenskapens och andlighetens frågor.

Kultur är inte bara att gapa och svälja. Men kultur går *att aktivt närma sig* med varierande framgång om viljan finns. Man kan se till att vara i närheten och försöka. Om och om igen.

Det jag begär av det politiska systemet är att det utformar lagar och regler så att den enskilde stimuleras att bete sig långsiktigt ansvarsfullt.

Så uttrycker det moderata handlingsprogrammet sin tilltro till människan. Det är att revaluera henne, att lyfta henne upp ur någon sorts given bestämmelse och i god mening ge henne fri. Bara så kan kriser övervinnas och i det avseendet skiljer sig nog inte stater från folk.